

GOEDE GEZONDHEID VAN GELTEN GARANDEREN

Tijdens Agribex werden de eerste gezondheidsmonitorrapporten voor gelten uitgereikt aan enkele fokbedrijven van Topigs. Zowel het fokbedrijf als de zeugenhouder varen wel bij deze gezondheidsgarantie. – DGZ & Anne Vandenbosch

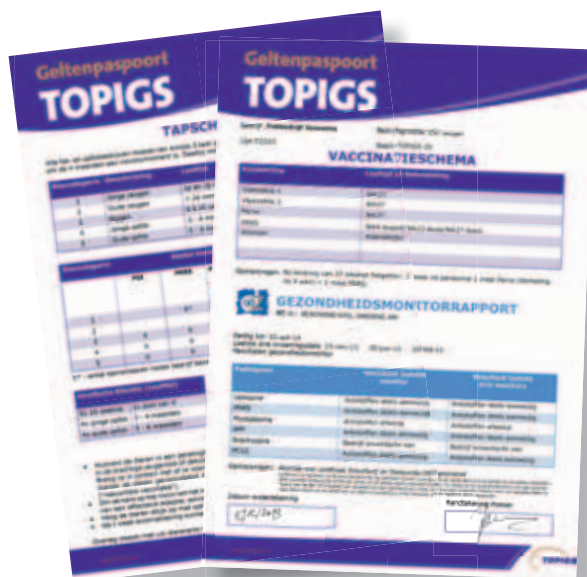
“In het streven naar een verminderd antibioticumverbruik wordt de preventie van dierziekten alsmaar belangrijker”, aldus Tamara Vandersmissen van DGZ. “De aankoop van dieren is een van de grootste risicofactoren voor de insleep van nieuwe ziektes op het bedrijf. Anderzijds kunnen net deze aangekochte dieren gevoelig zijn voor infecties van het eigen bedrijf. Daarom is het bijzonder interessant om een beeld te hebben van de gezondheidsstatus van het bedrijf waarvan er dieren aangekocht worden en deze te vergelijken met de gezondheidsstatus van het eigen bedrijf. Enkel een gezonde zeugenstapel kan immers leiden tot gezonde biggen.”

Onderzoek naar de gezondheidsstatus van het bedrijf van aankoop kan door de aangekochte gelten te screenen in de quarantainestal. Anderzijds kunnen ook de fokbedrijven op hun bedrijf reeds zelf de gezondheidsstatus van de uit te leveren gelten monitoren.

Gezondheidsmonitor Gelten voor fokbedrijven

Om de bedrijven hierbij te ondersteunen, ontwikkelde DGZ een Gezondheidsmonitor Gelten. Fokbedrijven die instappen in dit project voeren 3 keer per jaar een screening uit op het bedrijf, waarbij de nadruk vooral ligt op de uit te leveren opfokgelten. De bedrijven krijgen na iedere screening een gezondheidsmonitorrapport, met een geldigheidsduur van 5 maanden. Dit rapport kan het fokbedrijf gebruiken bij het geltenpaspoort dat aan de koper wordt overhandigd. In het kader van de Gezondheidsmonitor Gelten werkte DGZ enkele analysepakketten uit die elk een aantal ziektes omvatten. Tamara: “In het

basispakket worden de dieren getest op PRRS, PCV2, mycoplasma en dysenterie. PRRS blijft een ziekte die veel economische schade veroorzaakt door abortussen

en ademhalingsproblemen bij biggen en vleesvarkens. Het is daarom van belang om de ziekte te monitoren en de PRRS-status van de bedrijven te evalueren. Op deze manier kunnen de juiste maatregelen genomen worden bij aankoop. Fokbedrijven zijn vaak bedrijven die streven naar, of reeds beschikken over een hogere gezondheid. Zo kan het dus zijn dat op deze bedrijven groepen dieren negatief worden voor bepaalde ziekten, of op termijn kan zelfs het hele bedrijf negatief worden. Het zijn dan net deze negatieve fokgelten die problemen kunnen krijgen wanneer ze afgeleverd worden op een besmet bedrijf. Dit zien we nog al eens gebeuren voor PCV2 en mycoplasma, vandaar de keuze om deze mee te nemen in het basispakket. Gelten die pas besmet worden met PCV2 tijdens de dracht, kunnen vruchtbaarheidsstoornissen vertonen, zoals herlopen, doodgeboren biggen, mummies, eventueel abortussen. Gelten die besmet worden met *Mycoplasma hyopneumoniae* na introductie in de zeugenstapel kunnen erg ziek worden met acute ademhalings symptomen tot gevolg. Dysenterie spreekt voor zich, elk fokbedrijf moet dieren kunnen afleveren die onverdacht zijn van besmetting met een pathogene brachyspira-stam.

Er werd samengewerkt met fokkerijorganisatie Topigs. "Topigs hecht veel belang aan transparantie en een goede gezondheid van de afgeleverde fokgelten. Onze fokbedrijven laten daarom al jaren een gezondheidsscreening van hun zeugenstapel en fokgelten uitvoeren door DGZ. De dieren worden naast het basispakket ook nog getest op APP en PIA en beschikken over de certificaten Schurftvrij en Pasteurella DNT gescreend", aldus Bart Peeters van Topigs. "Het was dan ook een logische stap dat onze fokbedrijven op de eerste rij stonden om in het nieuwe 'officiële' systeem van DGZ te stappen. Vandaag bezitten al onze fokbedrijven het nieuwe gezondheidsmonitorrapport."

"De ziektes waar op het bedrijf onderzoek naar gebeurt, worden weergegeven op het rapport. De belangrijkste vraag bij een screening is niet zozeer of de dieren vrij zijn van een of andere ziekte, dan wel of ze bescherming hebben tegen deze infectie", vervolgt Tamara. "Om een bedrijf écht vrij te verklaren zijn er immers erg uitgebreide staalnames nodig, wat in de praktijk vrijwel niet toegepast kan worden. In de Gezondheidsmonitor Gelten ligt de nadruk daarom op de aan- of afwezigheid van antistoffen bij de uit te leveren fokgelten."

Per onderzochte ziekte zal je in het rapport kunnen terugvinden of alle onder-

zochte dieren antistoffen hebben, of dat slechts een deel van de dieren antistoffen heeft, of dat er bij geen enkele van de onderzochte dieren tijdens de screenings antistoffen werden teruggevonden. Op het rapport zijn zowel de resultaten van de meest recente, als van de 3 voorgaande screenings terug te vinden. Het rapport vermeldt ook of een bedrijf (on)verdacht is van een *Brachyspira hyodysenteriae*- of *B. pilosicoli*-infectie, en of dit bedrijf over bepaalde certificaten beschikt, zoals schurftvrij of pasteurella DNT-gescreend. "Wij nemen dit gezondheidsmonitorrapport nu integraal over in ons gelten-

rijorganisaties", benadrukt Tamara. "De basisscreening kan steeds aangevuld worden met andere ziekten."

Extra beschermingsmaatregelen

Tamara: "Op basis van het gezondheidsmonitorrapport kan men dan nagaan of er na aankoop van de fokgelten bijkomende maatregelen nodig zijn in de quarantainestapel. Wanneer er immers dieren zonder antistoffen tegen een ziekte op een bedrijf terechtkomen waar deze kiem aanwezig is, zijn de aangekochte fokgelten gevoelig voor infectie. Dan moeten ze, vooraleer ze in contact komen met de zeugenstapel, in

Enkele fokbedrijven van Topigs (Georges Demaecker en zijn echtgenote uit Brugge, Paul Claerhout uit Wielsbeke, Lieven Maenhout voor het beslag van Koen Maenhout uit Reninge en Jos Moors voor het beslag van Ria Vanhees uit Sint-Martens-Voeren) ontvingen tijdens Agribex de eerste gezondheidsmonitorrapporten. Ook Luc Van Dommelen, voorzitter van de adviescommissie varken van DGZ, Marcel Heylen, voorzitter van DGZ, Bart Peeters van Topigs en Tamara Vandersmissen van DGZ staan mee op de foto.

In het basispakket van de Gezondheidsmonitor Gelten worden de dieren getest op PRRS, PCV2, mycoplasma en dysenterie.

paspoort (zie p. 26) dat binnenkort bij iedere levering van fokgelten zal bijgevoegd worden", aldus Bart Peeters. "Het vormt het garantiebewijs bij aflevering van de Topigs-fokgelten aan de klant. Het geltenpaspoort bevat tevens het aangegeven vaccinatieschema, het tapschema voor de bloedstaalnames en de gebruikelijke adviezen bij aankoop van gelten." "Dit gezondheidsmonitorrapport staat natuurlijk ook open voor andere fokke-

de quarantainestapel beschermd worden, bijvoorbeeld door vaccinatie.

Anderzijds bestaat de mogelijkheid dat dieren met antistoffen tegen een ziekte deze kiem nog dragen. Deze dieren kunnen dan ook niet toegelaten worden op een bedrijf dat vrij is van deze kiem!"

Screeningstool conventionele varkensbedrijven

Ook op de bedrijven die dieren aankopen, is het belangrijk om op regelmatige basis onderzoek te doen. Het is immers niet zinvol om eisen te stellen aan dieren die aangekocht worden indien men de status van het eigen bedrijf niet kent! DGZ werkt daarom momenteel aan een screeningstool voor conventionele varkensbedrijven die binnenkort ook gelanceerd zal worden. ■